

Η Βυζαντινή Κοινοπολιτεία

 archaiologia.gr/blog/2022/08/09/η-βυζαντινή-κοινοπολιτεία

9 Αυγούστου 2022

ΝΤΙΜΙΤΡΙ ΟΜΠΟΛΕΝΣΚΙ

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑ

Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ 500-1453

ΜΙΕΤ

Ντιμίτρι Ομπολένσκι, *Η Βυζαντινή Κοινοπολιτεία. Η Ανατολική Ευρώπη 500-1453*,
μτφρ.: Βαρβάρα Σπυροπούλου, εισαγωγή: Ευάγγελος Κ. Χρυσός, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα
2022, 615 σελ. ISBN: 978-960-250-793-3

Δύο είναι τα θέματα με τα οποία ασχολείται το βιβλίο αυτό. Το πρώτο, πολύπλευρο και κατά μέγα μέρος αφηγηματικό, είναι η ιστορία των σχέσεων του Βυζαντίου με τους λαούς της Ανατολικής Ευρώπης. Οι σχέσεις αυτές —πολιτικές, διπλωματικές, οικονομικές, εκκλησιαστικές και πολιτισμικές— θα εξεταστούν υπό το πρίσμα της εξωτερικής πολιτικής της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας αλλά και από την οπτική των λαών της Ανατολικής Ευρώπης, οι οποίοι, είτε με δική τους πρωτοβουλία είτε αντιδρώντας σε κίνητρα δοσμένα από το Βυζάντιο, βρέθηκαν στην τροχιά του. Το δεύτερο θέμα είναι πιο ενιαίο και περιεκτικό. Μέσα από τις σχέσεις που εδραίωναν οι λαοί αυτοί με την αυτοκρατορία κατά τον Μεσαίωνα, οι ηγετικές και μορφωμένες τάξεις τους κατέληξαν να υιοθετήσουν πολλά χαρακτηριστικά του βυζαντινού πολιτισμού, με αποτέλεσμα να είναι σε θέση να συμμετέχουν και εντέλει να συμβάλλουν σε μια κοινή πολιτισμική παράδοση. Η παράδοση αυτή απαρτιζόταν από ποικίλα στοιχεία. Ανάμεσά τους ήταν η κοινή ομολογία πίστεως στον ανατολικό χριστιανισμό· η αναγνώριση της πρωτοκαθεδρίας της Εκκλησίας της Κωνσταντινούπολης· η —σιωπηρή τουλάχιστον— αποδοχή ότι ο Βυζαντινός αυτοκράτορας είχε κάποιο βαθμό εξουσίας σε ολόκληρη την ορθόδοξη χριστιανοσύνη· η αποδοχή των κανόνων του βυζαντινορωμαϊκού δικαίου· και η πεποίθηση ότι τα λογοτεχνικά πρότυπα και οι καλλιτεχνικές μέθοδοι που καλλιεργούνταν στις σχολές, τις μονές και τα εργαστήρια της αυτοκρατορίας είχαν καθολικό κύρος και ήταν αξιομίμητα. Η βυζαντινή κληρονομιά αυτών των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης ήταν, πιστεύω, αρκετά σημαντικό στοιχείο της μεσαιωνικής παράδοσής τους ώστε να δικαιολογεί τον ισχυρισμό ότι, από ορισμένες απόψεις, σχημάτιζαν μια ενιαία διεθνή κοινότητα. (Από την εισαγωγή του συγγραφέα)